

Plenum

Torsdag 19.5.2016 kl. 16.02—21.24

2.4. Muntlig fråga om jourreformen (Anna-Maja Henriksson sv)

Muntligt spörsmål MFT 58/2016 rd

Muntlig frågestund

Talman Maria Lohela: Nästa fråga, ledamot Henriksson.

Debatt

16.51 **Anna-Maja Henriksson r:** Värderade fru talman, arvoisa puhemies! Regeringen har i dag offentliggjort sitt förslag till jourförordning, och det är ingen trevlig läsning. Full dygnet runt-jour kommer att koncentreras till 12 sjukhus i landet, och bland annat är inte Vasa centralsjukhus ett av dem. Det här är någonting som vi i svenska riksdagsgruppen inte kan acceptera.

Hallitus siis julkaisi tänään päivystysuudistuksensa, ja nyt saatiin mustaa valkoisella siitä, että keskustan johdolla keskitetään armottomasti ja ajetaan alas sairaaloita ympäri maata. Tämä on ilmeisesti keskustan uusi aluepolitiikka. Perustuslakivaliokunta on aiemmin käyttänessään selkeästi todennut, että kun tehdään isoja hallinnollisia uudistuksia, niin pitää myös tehdä perusteellinen kielellisten vaikutusten arviointi. Ja ministeri Rehula, teiltä eilen kysyin useamman kerran tässä salissa, onko näitä kielellisten vaikutusten arviointeja nyt tehty, ja vastaus on ilmeisesti, ettei ole. (Puhemies koputtaa) Eli nyt on pakko sanoa, että tämä on ja näyttää erittäin huonolta lainvalmistelulta. Kotiläksyt ovat jääneet tekemättä. Onko tehty kielellisten vaikutusten arviointia vai ei?

16.53 **Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin kysyjältä ovat nyt jääneet lukematta ne asiakirjat, jotka tänään on saatettu julkisuuteen.

Ensinnäkin, sosiaali- ja terveysministeri on julkistanut ehdotuksensa siitä, miten tässä maassa päivystyksen kokonaisuus jatkossa rakennetaan.

Toisekseen, meillä on edelleen voimassa oleva perustuslaki, joka edellyttää, että äidin-kielellä pitää palveluja saada.

Kolmanneksi, voimassa oleva lainsäädäntö ei tulle — en tiedä, miksi tulisi — muuttumaan siitä, että jatkossakin äidinkieli on yksi peruste, jolla palvelut saatavilla ovat. Tämä koskee myös päivystystä.

Nyt vähintään yhtä tärkeää kuin se, että te kysytte, onko kielellisten vaikutusten arviointi tehty, on ruotsinkielisellä Pohjanmaalla ja laajemminkin ruotsinkielisen väestön osalta se, että nyt mietitään siellä omalla alueella, Pohjanmaalla, miten mahdollisimman korkea palvelutaso on mahdollista ylläpitää ja säilyttää.

Punkt i protokollet PR 55/2016 rd

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.54 Anna-Maja Henriksson r (vastauspuheenvuoro): Värderade fru talman! Fortsättningsvis fick vi ju inte ett klart svar, och det här är nog en svaghet nu i regeringens handlande. Man kan inte nonchalera de språkliga grundrättigheterna på det här sättet.

Eikä ole ainoastaan kyse nyt yhteistyöstä. Nyt on kyse siitä, että jotta palvelut toimisivat myös ruotsiksi, tarvitaan henkilökuntaa, joka puhuu sitä kieltä. Ja silloin pitää ottaa huomioon, että lainsäädäntö on sellainen, että me pystymme myös tulevaisuudessa hoitamaan potilaita Pohjanmaalla sillä tavalla kuin heitä tänä päivänä hoidetaan.

Nå, nu verkar det också som att man ännu gör andra saker.

Elikkä vaikuttaa siltä, että alueellisille sairaaloille tulee myös aika voimakas alasajo. Miten on tämän asian laita, mitä tulee tapahtumaan alueellisille sairaaloille esimerkiksi Pietarsaassa, Porvoossa, Turunmaalla ja niin edelleen? Voisitteko kertoa tämän nyt suoraan meille ja kansalaisille?

16.55 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Noilta osin, kun kysytte aluesairaaloiden tulevaisuutta, pitää odottaa vähintään 3,5 kuukautta. Minulta on tänään lähtenyt kirje, jolla ei ole suoraa toimivaltaa, mutta tiedän, että ainakin joissakin maakunnissa ja joittenkin sairaanhoitopiirien sisällä ollaan kiitollisia siitä, että ministeri esittää nyt toiveen kentälle: istukaa samoihin pöytiin, rakentakaa päivystyksen kokonaisuuksia 1) sairaanhoitopiirien sisällä, 2) sairaanhoitopiirien välillä ja tukeutuen yliopistolliseen sairaanhoitoon. Tämä on aivan avainasia.

En juokse osaltani karkuun sitä vastuuta, joka ministerillä on valmistelun osalta, mutta vähintään yhtä tärkeää on se, että nyt rakennetaan päivystyksen ketjuja. Tästä on hyviä esimerkkejä pohjoisesta Suomesta, missä ollaan jo hyvin pitkällä siinä, mitä tarkoittaa työnjako eri sairaaloitten välillä. Tämä tällainen toiminta, jota on tehty esimerkiksi pohjoisella erva-alueella, pitäisi nyt saada Turun erva-alueelle myös.

16.56 Maria Tolppanen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Se on tosiaasia, että Pohjanmaa on 51-prosenttisesti ruotsinkielinen, 46-prosenttisesti suomenkielinen ja loput ovat sitten muunkielisiä. Nyt kannan erityisesti huolta varsinkin psyykkisen puolen sairauksien osalta siitä, miten niiden hoito tullaan turvaamaan meidän puhekiellettään enemmistölle eli ruotsinkielisille. Sielun asioita ei puhuta väärällä kielellä, niin sanotusti. Siinä täytyy saada käyttää omaa äidinkieltään.

Sitten haluan kysyä ministeriltä, mitä tapahtuu Vaasan keskussairaalan sydänleikkauksille ja erittäin hyvälle, ihan valtakunnallisestikin arvostetulle, onkologian osastolle. Tuossa hätäisesti kun näitä papereita katsoin, näytti siltä, että keskittäminen tapahtuisi myös niiltä osin Seinäjoen keskussairaalaan. Käykö näin, vai säilyvätkö ne toimet, joita meillä on? Tiedän, että olette sanonut, että sinne voidaan ottaa lisätoimia, jos halutaan. Mutta kuka antaa rahat niille lisätoimille näille vähempiarvoisille sairaaloille?

Punkt i protokollet PR 55/2016 rd

16.57 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Mielenterveys kun järkkyy, se on yksi osa tilannetta, jossa omalla äidin kielellä pitää pystyä kommunikoimaan. Niin tulee olemaan myös jatkossa.

Mutta siitä, millaisia erityisalojen päivystyksiä missäkin keskussairaалassa on — huom. jatkossakin jokaisessa nykyisessä keskussairaалassa päivystetään ympärivuorokautisesti —: Ei niistä tule samanlaisia koko maassa. Ei meillä tänäkään päivänä ole sitä tilannetta, että sairaалassa A ja sairaалassa B ovat yksi yhteen ne erityisalat, joissa päivystetään. Pohjanmaa vaatii oman räätälöintinsä, moni muu maakunta vaatii oman räätälöintinsä.

Toisekseen näitten erityisalojen siitä laajuudesta ja yhdessä tekemisestä, sen johtopäätöksen tekemisestä, että nyt joku menee tältä paikkakunnalta toiselle paikkakunnalle, minä olen ymmärtänyt, että Vaasassa on vahva tahto olla Turun suuntaan se yhteistyösuunta, mitä siellä ollaan haluttu ja valmiit tekemään. (Puhemies koputtaa) En näe mitään estettä, etteikö näin olisi jatkossakin.

16.58 Kristiina Salonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rauman aluesairaala sai silloiselta ministeri Huoviselta poikkeuslupan, ja olemmekin eläneet viime ajat hyvin tarkkaan seuraten sitä, millaisia linjauksia täältä nyt sitten tulee jatkon osalta. Tämä on myöskin kysymys, jolla on aluepoliittinen vaikutus. Esimerkiksi Rauman seudulla Olkiluodon ydinvoimala, satamat, teollisuus ovat sellaisia asioita, jotka toivottavasti vaikuttavat myöskin sitten siihen kokonaisratkaisuun, joka tullaan tekemään.

Kysyisin ministeriltä: Mediasta on saatu nyt lukea, että esimerkiksi Salo saisi suoraan luvan jatkaa aluesairaalan toimintoja, mutta sitten kuitenkin toisaalta ymmärrän niin, että muilla aluesairaaloilla pitäisi olla tällainen poikkeuslupamahdollisuus, jos tulee yhteinen ja yksimielinen päätös siellä alueella. Pitääkö tämä paikkansa? Onko tässä jo tehty suoria linjauksia joidenkin kaupunkien osalta ja joidenkin osalta vaaditaan tällaista yhteistä päätöstä?

17.00 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Meillä on olemassa nyt ministeriön virkavalmistelusta syntynyt pohjaehdotus säädöksi, jotka lähtevät 3,5 kuukauden lausuntokierrokselle. Kun kysytte, onko tehty valmiit linjaukset Helsingissä Meritullinkadulla, ei ole. Minulta on lähtenyt sairaanhoitopiirien johtajille tänään kirje, jossa toivon sitä, että sairaanhoitopiirien johtajat ja muut vastuhenkilöt istuvat lähiviikkojen ja -kuukausien aikana samoihin pöytiin pohtimaan esimerkiksi alueellisia räätälöityjä ratkaisuja.

Arvoisa rouva puhemies! Kaiken keskellä viime viikkoinakin on ollut joitakin positiivisia viestejä eri puolilta Suomea, ja yksi positiivisimpia viestejä on ollut se, että Satakunnan kuntapäätäjät ovat ryhtyneet rakentamaan Satasotea, joka tarkoittaa muun muassa sitä, että se palveluverkko katsotaan siellä yhdessä, ja kun se katsotaan siellä yhdessä, niin se tulee tarkoittamaan sitä, että myös erikoissairaanhoitotasoiset palvelut katsotaan yhdessä. Minun odotukseni Satakunnan osalta ovat hyvin korkealla sen suhteen, että Helsingin päästä ei tarvitsisi puuttua millään lailla (Puhemies koputtaa) siihen, mitä te siellä teette.

17.01 Carl Haglund r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies, fru talman! Virheistä pitää aina oppia ja ottaa opiksi. Viime vaalikaudella, niin kuin ministeri Rehula muistaa, sote-uudistus kaatui muun muassa siihen, että ei kuunneltu perustuslakiasiantuntijoita hyvissä ajoin. Poimittiin niin, että väkisin ajettiin uudistusta eteenpäin, vaikka tiede-

Punkt i protokollet PR 55/2016 rd

ttiin, että oli perustuslaillisia ongelmia. Nyt, arvoisa ministeri, te olette tekemässä aivan saman virheen. Te luettelitte erittäin ansiokkaasti tässä näitä kielellisiä oikeuksia, ja niihin on helppo yhtyä teidän kanssanne, mutta kaikki viittaa siihen, että näitä ei ole millään tavalla huomioitu etukäteen, kun olette tätä valmistelleet. Ja johtopäätös on se, että tässä käy taas samalla tavalla kuin viime vaalikaudella.

Fru talman! Det är tyvärr så att regeringen tänker upprepa misstag man har gjort tidigare. Det är tragiskt och det visar på att också om man tycks kunna grundlagen där i ministerbåset så verkar det som man inte sedan skulle bry sig när man faktiskt behöver bereda reformen. Det här såg vi också i tiden när man försökte göra om regionförvaltningen 2008. Då gav grundlagsutskottet tummen ned. Nu kommer ni att göra samma misstag, herr minister.

17.02 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä 3,5 kuukauden, melkein 4 kuukauden lausuntokierrokselle lähtevä säädöspaketti tulee eduskuntaan budjettilain aikataulussa tänä vuonna. Se tarkoittaa sitä, että kun te sotkette nyt, että viime vaalikaudella koko sote kaatui perustuslaillisiin ongelmiin, niin kaatui, mutta tämä laki kulkee nyt omaa polkuaan. Eduskunta tulee ottamaan tähän kantaa myös perustuslain osalta.

Toisekseen esitätte väittämän, että tässä vaiheessa valmistelua ei olisi otettu perustuslaillisia näkökohtia huomioon. (Carl Haglund: Siltä vaikuttaa!) — Siltä vaikuttaa, mutta te juuri, edustaja Haglund, sanoitte, että ministeri luetteli tekijöitä, joista tässä asiassa pitää ottaa ne näkökulmat. Ne on otettu, ja tätä valmistelua toki jatketaan. Meillä on ministeriössäkin tästä hetkestä vajaa neljä kuukautta aikaa mennä näiltä osin eteenpäin.

Frågan slutbehandlad.

Riksdagen avslutade den muntliga frågestunden.